

EIGEN RISICO BIJ ONGEVAL NIET (ZOMAAR) VOOR WERKGEVER

Stel een glaszetter snijdt zich in zijn vinger tijdens zijn werkzaamheden en hij moet naar het ziekenhuis om de vinger te laten hechten. De kans is groot dat de kosten hiervan hoger zijn dan het eigen risico van de zorgverzekering en dat de werknemer deze kosten dus zelf dient te betalen. Maar wie betaalt dit eigen risico van de zorgverzekeraar als de factuur aan de glaszetter gestuurd wordt? De glaszetter zelf of de werkgever? Voor de goede orde: het eigen risico van de basisverzekering is verplicht 385 euro en kan naar eigen keuze maximaal worden verhoogd tot 385 + 500 = 885 euro. Oftewel: dient de werkgever die 385 tot 885 euro te betalen?

Auteur: Marco Groothoff

Het antwoord lijkt eenvoudig als je de sites van letseladvocaten leest: de werkgever is verantwoordelijk. Maar is dit ook zo? Stel de ondernemer heeft een actuele RI&E, hij heeft zijn medewerkers een VCA-diploma laten halen; hij praat zijn medewerkers regelmatig bij over veilig werken, stelt de werknemers ook de juiste PBM's beschikbaar (zoals handschoenen, bril, helm etc.) en heeft ze hiervoor laten tekenen. Wat dan? Betaalt de ondernemer niet, dan is de werknemer misschien boos of chagrijnig. Betaalt hij wel dan scheidt hij wellicht precedenten en bestaat de kans dat het overig personeel ook met de eigen risico facturen aankomt. Hoe zit dat nu echt in onze branche?

WERKGEVER VERANTWOORDELIJK

We legden deze vraag voor aan de Juridische afdeling van Bouwend Nederland waar ook Vakgroep GLAS van deel uitmaakt. Het antwoord sluit aan op hetgeen hierboven reeds wordt aangegeven; de werkgever is verantwoordelijk. Hier het volledige antwoord. 'Werkgevers hebben vanuit de wet een verreikende zorgplicht voor hun werknemers (art. 7:658 BW). Gezien het feit dat het ongeval tijdens werk is gebeurd, is het hierdoor

waarschijnlijk dat deze zorgplicht is geschonden, zelfs indien de juiste voorzorgsmaatregelen zijn getroffen. De werkgever is daardoor ook aansprakelijk voor de schade die de werknemer hierdoor heeft geleden en ook voor de daaruit voortvloeiende kosten. Het eigen risico moet dus vergoed worden. Mogelijk kan de desbetreffende werkgever hiervoor een declaratie doen bij zijn aansprakelijkheidsverzekering. Wij raden werkgevers daarom ook aan om hieromtrent contact op te nemen met de verzekeraar.'

WERKNEMER VERANTWOORDELIJK

In de redactieraad van Glas in Beeld zitten meerdere ondernemers en bij het lezen van dit antwoord, gingen enkele van hen op hun achterste benen staan. Dit kan toch niet waar zijn? Uit het netwerk van één van hen komt advocaat Jeroen Smelt van SMART Advocaten. We legden hem deze case en het antwoord van BNL voor. Zijn reactie per mail is kort en duidelijk: 'Als jij als werkgever er alles aan hebt gedaan: PBM's beschikbaar stellen, VCA halen en de werknemers wijzen op de risico's van het niet in acht nemen van de veiligheidsvoorschriften, dan zou ik zeggen "eigen risico werknemer". Het moet niet gekker worden.'

LAUDY/FAIR PLAY ARREST

Klip en klaar maar wel haaks op het antwoord van BNL. Reden om eens met Smelt te bellen. 'Voor mij is het simpel: het antwoord is namelijk afhankelijk van alle omstandigheden van het voorval. Hier speelt mee dat glaszetter weet of behoort te weten dat glas scherp is en dat de kans bestaat dat een werknemer zich eraan kan verwonden. Maar dit maakt een werkgever niet direct aansprakelijk. Ik verwijs naar een oud arrest van de Hoge Raad uit 2002, het Laudy/Fair Play arrest. Een medewerker van het filiaal van Fair Play in Maastricht heeft zich in 1996 gesneden bij het snijden en smeren van zachte puntbroodjes. Zij heeft een zenuw van haar linker wijsvinger geraakt, waarvoor zij diezelfde dag in het ziekenhuis geopereerd is. Het broodmes was nieuw of geslepen en de eiseres wist dit niet. Geen eenvoudige zaak gezien het feit dat de Kantonrechter de eis tot schadevergoeding in 2000 heeft toegekend en de Rechtbank deze een jaar later heeft afgewezen. In de cassatieprocedure heeft de Hoge Raad de eis vervolgens ook afgewezen. De Rechtbank had reeds geoordeeld dat Fair Play niet was tekortgeschoten in haar zorgplicht. Tegen dit oordeel was terecht ook geen beroep aangetekend. Met artikel 7:658 lid 1 BW wordt immers niet beoogd een absolute waarborg te scheppen voor de bescherming van de werknemer tegen het gevaar van ongevallen die hem kunnen overkomen door het gebruik van gereedschap. Deze bepaling heeft een zorgplicht en verplicht de werkgever voor het verrichten van de arbeid zodanige maatregelen te treffen en aanwijzingen te verstrekken als redelijkerwijs nodig is om te voorkomen dat de werknemer in de uitoefening van zijn werkzaamheden schade lijdt. Tegen het oordeel van de Rechtbank dat Fair Play niet is tekortgeschoten in haar zorgplicht door haar werknemers niet te waarschuwen voor het nieuwe of geslepen broodmes, was wel cassatie aangetekend. Maar die is door de



◀ Werken met glas is gevaarlijk. Gebruik de juiste beschermingsmiddelen. Foto: AGC Glass Europe



▲ Een glaszetter weet of behoort te weten dat een glas scherp is en dat de kans bestaat dat hij zich eraan kan verwonden.



Hoge Raad verworpen. Waarom? Omdat algemeen bekend is dat een mes dat geschikt is om zachte puntbroodjes mee te snijden, zo scherp is dat de gebruiker daarvan het gevaar loopt zich bij dat werk te snijden.'

Op de vraag wat dit nu betekent voor het snijgevaar van glas, zegt Smelt dat dit vergelijkbaar is. 'Net als een mes is het algemeen bekend dat glas scherp is. Je moet als werknemer, zeker als glaszetter, gewoon ook opletten. Als de werkgever voldoet aan alle waarborgen voor voorlichting, een veilige werkomgeving en beschermingsmiddelen ter beschikking stelt, voldoende voorlichting over de gevaren geeft, dan kan het niet zo zijn dat

de werkgever automatisch aansprakelijk is voor een werknemer die zich snijdt. Dat is wat anders wanneer een snijmachine hapert, een glasplaat van de machine wordt geduwd en een werknemer zich daardoor verwondt. Of dat een werknemer van een steiger valt, omdat die ondeugdelijk is.'

GEEN ABSOLUTE WAARBORG

Artikel 7:658 BW biedt volgens Smelt dus geen absolute waarborg voor de veiligheid voor werknemers. Het gaat om wat naar strekking van de zorgplicht van de werkgever redelijkerwijs nodig is aan het treffen van maatregelen om te voorkomen dat de werknemer in de uitoefening van zijn werkzaamheden schade lijdt. De

advocaat: 'Wanneer het gaat om "huis-tuin-keukenongevallen" oftewel "algemeen bekende gevaren" of "ongelukkige samenloop van omstandigheden" vallen deze in de risicosfeer van de werknemer.'

Hoe het zit met een bijvoorbeeld Poolse medewerker die geen Nederlands kan lezen? Hoe dient die goed geïnformeerd te worden? Ook daar is Smelt duidelijk over. 'Een Poolse medewerker moet door zijn werkgever zodanig worden voorgelicht dat hij de gevaren begrijpt en zich bewust is van de risico's die het werk met zich meebrengt. Dus voorlichting en voorzorgsmaatregelen in een taal die hij begrijpt is dus aan te bevelen en zal een rol spelen in een mogelijke aansprakelijkheidskwestie.'

▲ Productiehal van AGC, PBM's aan en de veiligheid: regels op de muur. Foto: AGC Glass Europe

'Net als een mes is het algemeen bekend dat glas scherp is. Je moet als werknemer, zeker als glaszetter, gewoon ook opletten